

บทวิจัย

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะความดันโลหิตสูงในคนขับรถแท็กซี่ กรุงเทพมหานคร

รัชณี อินทร์มา *

แอนน์ จิระพงษ์สุวรรณ ** มธุรส ทิพยมงคลกุล *** สุรินทร์ กลั้มพากร ****

บทคัดย่อ

โรคความดันโลหิตสูง เป็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่เป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญส่งผลกระทบต่อสุขภาพและการดำรงชีวิตการวิจัยภาคตัดขวางนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะความดันโลหิตสูงในคนขับรถแท็กซี่ กรุงเทพมหานคร เนื่องจากเป็นกลุ่มอาชีพที่มีชั่วโมงการทำงานที่ยาวนาน ภายใต้สถานการณ์ความเครียดซึ่งเป็นปัจจัยคุกคามที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคความดันโลหิตสูง กลุ่มตัวอย่างเป็นคนขับรถแท็กซี่ จำนวน 390 คน ได้จากการสุ่มแบบมีระบบ รวบรวมข้อมูลโดยการชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงและวัดความดันโลหิต และการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประเมินขนาดความสัมพันธ์ (Odds Ratio) และสถิติการวิเคราะห์ความถดถอยพหุโลจิสติก (Multiple Logistic Regression Analysis)

ผลการศึกษาพบความชุกของภาวะความดันโลหิตสูงของคนขับรถแท็กซี่ร้อยละ 60.8เป็นผู้มีภาวะความดันโลหิตสูงรายใหม่ ร้อยละ 76.8 และรายเก่าร้อยละ 23.2พบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความดันโลหิตสูง ประกอบด้วยโรคประจำตัว ดัชนีมวลกาย และการทำงานเป็นกะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับภาวะความดันโลหิตสูงพบว่าโรคประจำตัวที่เกี่ยวข้องกับการเกิดภาวะความดันโลหิตสูง (Adj OR=2.36, 95% CI: 1.07 - 5.22) ดัชนีมวลกาย ≥ 25.5 กก./เมตร² (Adj OR=2.73, 95%CI: 1.57- 4.74) และขับรถกะกลางวัน (Adj OR=1.74, 95%CI:1.01- 3.03)

สรุปผลการวิจัยได้ว่า โรคประจำตัว ดัชนีมวลกาย ปัจจัยสภาพการทำงานได้แก่ การทำงานเป็นกะ มีความสัมพันธ์กับภาวะความดันโลหิตสูงโดยมีผลทำให้ค่าความดันโลหิตสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้เป็นข้อมูลในการควบคุมและป้องกันภาวะความดันโลหิตสูงโดยกำหนดให้มีการตรวจสุขภาพแก่คนขับรถแท็กซี่ จัดโปรแกรมสร้างเสริมสุขภาพโดยเน้นการควบคุมดัชนีมวลกาย การสร้างความตระหนักถึงลักษณะการทำงานเป็นกะซึ่งเป็นสาเหตุของภาวะความดันโลหิตสูง และพยาบาลอาชีวอนามัยควรมีการเฝ้าระวังภาวะความดันโลหิตสูงในกลุ่มเสี่ยงรวมถึงจัดบริการให้คำปรึกษา ดูแลและติดตามคนขับรถแท็กซี่ที่มีภาวะความดันโลหิตสูง เพื่อป้องกันอันตรายจากภาวะแทรกซ้อน

คำสำคัญ: ความดันโลหิตสูง/คนขับแท็กซี่/ โรคที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการทำงาน

*นักศึกษาลัทธิสุตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลอาชีวอนามัย คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

**ผู้รับผิดชอบหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

***ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาระบาดวิทยา คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

****รองศาสตราจารย์ ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล